

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNASON.

A SZERKESZTŐSÉGI IRODA

a Széchenyi-utcában van.

Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem vétetnek tekintetbe.

Kéziratok nem adatnak vissza.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy egész oldal hirdetés ára 48 kor. Ennél kevesebb aránylag számítatik.
Nyilvántartási cikkek garmondsora után 60 fillér fizetendő.

Hivatalos óra: d. u. 2-3-ig és 6-8-ig.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 kor. Evnegyedre 3 kor
Fél évre 6 kor. Egyes szám ára 24 fillér.

Községeknek előfizetve egész évre 10 korona.

Szakszerű előadások a mezőgazdaság köréből.

A jövő hét elején, úgy kedden, szerdán, monostori tanárok fognak előadást tartani városunkban az okszerű gazdálkodásról.

Bizonyára el fogják mondani szép sorjában, hogy miképen gazdálkodjunk, hogy az a kis föld, mely tulajdonunkat képezi, adja meg azt, a mit a legvérmesebb remények közt tőle várhatunk.

Az alkalmosszerűség, a tudás vágya összegyűjti intelligens gazdáinkat s bizonyára sok hasznos elméleti és gyakorlati dolgot fognak hallani, épen azért elejébe csördítünk a dolognak s üdvözljük városunk falai közt azokat, a kik felolvasnak, azokat is, a kik tanulmányozás céljából ide hozták ellátogatnak.

Igy állván a dolog, ha nem is egész pontossággal, de legalább is nem tévesztve a cél, néhány megjegyzéssel járunk a mezőgazdaság kérdéséhez.

Egy európai híri államférfiú mondotta nemrégiben azon az igazságnak mindenben megfelelő szavakat, hogy a legnehezebb helyzete ma annak van, aki a földjei után akar megélni.

Ezek a nagyjelentőségű szavak nem csupán a mezőgazdaság mai válságos helyzetére vonatkoznak. Németországban el nem tagadható az agrártörekvéseknek minden téren való érvényesülése, mégis beszámítva azt, hogy a német földmives nép útban van a jólét, a boldogulás felé, nap-nap után halani ott is panaszokat, melyek a mi földmives- és birtokososztályunk panaszaihoz meglepően hasonlítanak. Ott is, mint nálunk,

általános az a nézet, hogy a földbirtok a mai gazdálkodási rendszer mellett, nem fizeti ki magát.

A termelő, ha piacra hozza termését, alig nyer rajta valamit. A közvetítő kereskedelem haszna legalább is jóval nagyobb, mint a termelőé. Pedig hát ez az állapot visszás. Igaz, hogy a kereskedőnek is kell a termékeken nyernie, de hogy ez a nyereség több legyen, mint a mennyi azé, ki elvetette a magot, munkáltatta a földet, learatta, magtárba gyűjtötte a termést keserves fáradsággal, hozzá hónapokon át kockáztatta munkájának minden eredményét, ez ellenkezik az igazsággal.

Az agrár törekvések egyik sarkalatos tétele: a fogyasztóknak a termelőkhöz való közelebb hozása. Tudták jól úgy a magyar, mint a külföldi agráriusok, hogy a földbirtok válsága nem fog addig megszűnni, a míg e mezőgazdasági termékeknek a közvetítők kezén keresztül vezető hosszú vándorutját meg nem szüntetik. Kell ez azért is, mert ez által a termelő is méltányos árt kap terményeiért, a fogyasztó pedig olcsóbban kapja kezéhez. Ez a közös érdek a csirája a német földön immár nagyszámu és folyton szaporodó értékesítő szövetkezeteknek, a melyhez hasonlókat már nálunk is létesítenek.

A földbirtok érdekében folytatott munkálkodásnak azonban még mindig nem koronája a közvetítő kereskedelem tulkapásainak megszüntetése. Vannak egyes jelenségek a mezőgazdasági életben, amik gondolkodóba ejtenek. A mezőgazdaság egyoldalúsága még talán nagyobb baj, mint a közvetítő kereskedelem tulkapásai. Külön-

sen szembevetendő a magyar földön, a föld meloínekn és a föld birtokosainak a régi hagyományokhoz való ragaszkodása s az azokkal szakítani nem akarás. Pedig hát a gőz és villám korszakában élünk, a midőn minden talpalatnyi térnek, minden percnek, minden legkisebb eszköznek kell hogy legyen a maga rendeltetése. A napi élet számtalan oly eseményt idéz fel, a miből meggyőződhetünk arról, hogy parányi dolognak a helyes kihasználása sokszor meglepő eredményeket szülhet.

Ismeretes, hogy Budapest piacza kicsinyben képe az egész ország kereskedelmének. Értjük a kereskedelemnek azt az ágát, mely szorosan összefüggésben van az ország mezőgazdaságával.

A figyelmes szemlélő hamar rájön arra, hogy a magyar piacon oly termékek, melyeknek előállítása a mezőgazdasági tevékenységnek egyik mellőzhetetlen kiegészítő részét kellene képezniök, külföldről kerülnek hozzánk. Budapesten grasszál a szerb baromfi, zöltséget pedig Olaszország importál nekünk. Hát bizony ez szomorú dolog.

A kisgazda még csak ráfanyalodik a baromfityénysztésre, de már a nagyobb birtokosok nem tartják érdemesnek vele foglalkozni. És így van ez a mezőgazdasági élettel kapcsolatos minden más téren. Állattenyésztésünk általában véve nem elégíti ki a várakozást és az igényeket. Mezőgazdasági iparunk egyáltalán nincsen, pedig hogy mily hordereje van a mezőgazdasági ipar fejlesztésének, azt csak az tudja, a ki ismeri az agrárszocialisztikus mozgalmak indító okait.

„A Szolnok-Doboka tárczája.”

Csicsó-Keresztur.

Irta: Kovács Gyárfás.

Alapítványok.

E plebániához olyan alapok tartoznak, melyek részint az anyatemplomhoz, részint pedig a rettegi Fogarassy Mihály-féle templomhoz vannak kötve.

Az anyaegyház templomához van csatolva az ugynevezett templomalap. Ez áll 1422 o. é. forintból, melyből 905 frt a „Deési Hitelbank Részvénytársaságnál” gyümölcsözik, 547 frt pedig a „Bethleni Takarékpénztárban” kamatozik. Ezen tőkének évi kamatai a templom folyó szükségleteinek fedezésére szolgálnak. Keletkezéséről nincs semmiféle okmány. Lehetséges, hogy azon ingatlanok értékét képviseli, melyek mint templom-birtokok a templommal együtt az ev. reformátusoktól vétettek át és időközben pénzzé tétettek. Mert jelenleg a templomnak ingatlan birtoka (földbirtok) nem levéu, lehet élni azon hiszemmel, hogy a restauráció alkalmával visszaperelt ingatlan föld-birtokok időközben pénzzé tétettek.

Az anyatemplomhoz csatolva továbbá a következő mise-alapítványok.

1. A Torma-féle. Ez 1114 frt 87½ krból áll. A károlyfehérvári főtisztelendő káptalan kezeli. Erről az alapkezelőség azt jegyzi meg, hogy csak 1/19 részben mise-alap.¹ Tényleg azonban az

egész összeg mise-alapként szerepel itt, melynek kamataiért következő szent-miséket végzik a lelkészek:

Május hó 12-én Torma Katalin lelkiüdvéért; május 13-án a Torma-család elhunyt tagjainak boldogságáért — és május 14-én ugyanezen illlustris család élő tagjainak javáért.

A család melyik tagjától eredt ezen alap, erről a plebánia levéltárában nincs okmány. Valószínűséggel bir, hogy ezen alapot I. T. Miklós belső-szolnoki főispán és felesége Baranyai Kata, mint a plebánia restauratorai tették a XVIII. század első felében. Ezen feltevés mellett bizonyít a Torma Katalinért mondandó mise. Mert a genealogiai táblázaton csakis ezen egyetlen Katalin, ki nem volt más, mint I. T. Miklósné — fordul elő, ki szül. Baranyai Kata volt.

2. A Tatrossi-alap. Ezt 1886 április 18-án Tatrossi Sándorné szül. Szöbeni Károlina tette „évenként halála évfordulóján mondandó gyászmisére”.² Ez összeg illetőnek halála után száll a misealapokra. Az alapítólevelet a püspöki hatóság 1886. évi 3964. sz. alatt azzal erősíti meg, hogy annak idejében egy szent mise cum libera tartassék. A kamatokból a pap kap két forintot, a kántor 50 krt, a templompénztár 50 krt.

3. Virág Tamás-féle. Erről két alapítólevél-szól, egyik kelt 1879 július 4-én. Eszerint Virág Tamás besztercei kereskedő 40 frtot hagyományoz következő feltételek mellett: „1. Mondassék (febr. 15. és május hó 1-én) egy-egy olvasó szent mise a Virág család elhunyt tagjaiért. 2. Junius 15. és

október 15-én egy-egy olvasó szent mise a Virág család élő tagjaiért.” A főpásztori hatóság 2264—1889. VII. 14. szám és kelet alatt fogadta el ezen alapítványt.

A másik alapító levél még 1882. december 10-én kelt. Ezen okmány szerint szintén Virág Tamás a besztercei, óradnai, szamosújvári alapítványain kívül a csicsó-kereszturi templomhoz is köt 300 o. é. frtot négy misére oly feltétel mellett, hogy a „csicsó-kereszturi róm. kath. templomnál levő pap minden évben lelkéért, édes apja Virág Iszópák, édes anyja Tömlő Mária, Virág Mária — néhai Lukácsi Joáchimnéért és Virág Jakab lelkeiért külön-külön egy misét és requiemet, még pedig mindeniknek halála napján — köteles megtartani. Alapító szándéka szerint ezen misék következő napokon mondatnak el: az alapító Virág Tamásért junius 8-án, Virág Iszópák nevű apjáért augusztus 22-én, anyja Tömlő Máriaért július 17-én. — E mise-alapítványt a főpásztori hatóság 1884. évi junius 13-án fogadta el azon megjegyzéssel, hogy a papok „minden egyes misére eső kamatból az illető anya (és fiók) templom pénztárába 1 frtot betenni, a sekrestyékántornak 80 krt átadni köteleességüknek tartsák.”

Ezen plebániához tartozó alapítványok sorát bezárja az ugynevezett egyház-alap. Forrását apró gyűjtögetések s azon szentmise-alapítványi kamatrészletek alkotják, melyek a főpásztori rendelkezésekhez képest egyes mise-alapok után vételeztetnek be. Ezen alap jelenleg 147 frt.

A rettegi templomhoz kötött alapokul az előbbi közleményben — Retteg, mint filiánál — volt szó.

¹ Andrásy István alapkezelő kanonok 1867. évi nov. 14-én kelt levele.

² Közjegyzői okirat 1886. évi ápril. 18-ról 65. ügysz.

Nem régen jelent meg egy figyelemre-méltó munka, a mely rámutatott arra, hogy a magyar gyümölcsös mely sikereket lehetne elérni, mily könnyen meg lehetne hódítani a külföldi gyümölcspiacot. Van gyümölcs-kivitelünk, azt el nem lehet tagadni, de nem oly nagy, mint a minő viszonyainknak megfelelne. Látjuk, hogy a mi gazdáink a gyümölcsfatermelést, az Alföld és a Dunántul némely vidékét kivéve, teljesen elhanyagolják. Más országban a nép a gabona mellett egyformán megbecsüli az izletes gyümölcsöt adó fát is. Kárát nem is vallja.

Azt hisszük, hogy az agrárpolitikának a közel jövőben nem lesz sürgősebb és fontosabb feladata, mint népünket kinevelni a mondott irányban. A földmívelést ki kell szabadítani mostani egyoldalúságából. Akkor mezőgazdaságunk a folyton növekedő köz-szükséglet minden kíváncsiát ki fogja tudni elégíteni.

A néphe üzleti szellemet, kereskedői tulajdonokat belécsépegtetni a jövő feladata, de hogy ugyanerre az intelligens gazdának is szüksége van, az el nem vitatható. Tehát szakszerű gazdálkodás és üzleti szellem: e kettő karöltve fogja nyomott helyzetéből kiszabadítani az ország gazdaközönségét.

Mi az álmunk, a vágyunk, az ideálunk? Megteremteni az egységes magyar társadalmat és annak alapján a hatalmas magyar nemzeti államot. Ennél a kérdésnél félre kell tenni a széthuzást. Az egész nemzet együttes erejével és munkájával oldható meg csak a magyar kulturának ez a nagy problémája.

Wlassics Gyula miniszter mondotta e szavakat budgetjének tárgyalásakor ezelőtt egy néhány nappal. Hogy ezt valósítani lehessen, adófizetőképessé kell tenni az ország legnagyobb adózóját: a gazdaközönséget.

— **Orvosi díjszabás.** A f. év január hó 1-ével életbelépett orvosi díjszabást az elsőfoku közigazgatási hatóságok már megkezdték. Ezen díjszabás szerint vármegyénk területe a negyedik (utolsó) fokozatba van sorozva, kivéve Deés és Szamosújvár városokat, melyekre nézve a harmadik fokozat érvényes. A harmadik fokozatban megállapított nevezetesebb díjtételek a következők: Az orvos lakásán adott első tanácsáért vagy rendelésért 2 kor., egy látogatás a betegnél nappal 3 kor., éjjel 4 kor. Egy eltöltött fél nap a betegnél 12 kor., egy eltöltött fél éjjel 15 kor. Egy befecskendezés bőr alá, vagy egy egyszerű seb bekötése 1—5 kor. Genyezett seb bekötése 6 kor.

Lelkeszi javadalmazásról a Patronatus cím-nél részben már volt szó. Itt azt jegyzem meg, hogy a pap fentartására jelen időben következő jövedelmek szolgálnak:

Földterhermentesítési kötvény után .	372 frt.
Vallás-alaptól	80 „
Szentmise-alapok után	73 „
Összesen:	525 „

Eme készpénz jövedelemhez járul még 27 hold szántóföldek és kaszálókból álló tagosított birtok (Torma-féle Canonica portio.) legfrissebb időben jólesően emelték a szegényebb papok jövedelmeit az államsegélyek. Itt az idén 240 kor. okozott örömet Dávid Sándor lelkesnek. — Pap-dotációhoz a filiák semmivel sem járulnak.

Kántor és iskola. „Eleitől fogva egyedül fizette a megyebeli kántort a Torma-familia 1790-ig, a midőn is az kántori fizetés az halgatók között edgyaránt osztatott fel.“³ Ezen idézet tanúsítja nem csak azt, hogy itt „eleitől“ — tehát a plebánia restaurálása idejétől volt kántor, hanem azt is, hogy az ő javadalmazása milyen irányokból történt. Jelenleg is a hivek tartják kántorukat pénzen és terményekben, melyeknek átlagösszege 143 frt! Szegény ember vízzel főz. Dotációját uraságoktól levett ruhák is képezik.

A kántori javadalmazás emelésére Tatrossy Sándorné, szül. Szebeni Károlina 1886. évi április 28-án ily ajándékozást, illetve rendelkezést tesz: „a csicsó-kereszturi catholica egyház kántori alapja javára, illetve a kántori javadalom gyara-

Rendes szülés vezetése 15—30 kor. Terhes nő vizsgálata 3 kor. Egy foghuzás 2 kor. Egy fog-nak a kifurása 5 kor. Fogkövek eltávolítása 3 korona.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Ferenczy Dezső börtönőrt a szamosújvári orsz. fegyintézethez ideiglenes minőségű tisztírnokká nevezte ki. — A pénzügyminiszter Hatfaludy György díjtalan számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a helybeli pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvérőséghez.

— **Gazdasági előadások** lesznek Deésen a jövő kedden és szerdán. Kolozs-monostori-tanárok fogják tartani a megyeház nagytermében. Az érdekes előadásokra e helyen is felhívjuk a gazdaközönség figyelmét. Az országos gazdasági egyesület nevében Förster Géza igazgató is jelen lesz és az előadásokat gr. Kornis Viktor elnök nyitja meg. Az első napon tagosítási értekezlet is lesz. Kedden este 8 órakor a Hungáriában társas vacsora lesz. Egy teríték ára 4 korona.

— **Államsegély.** Vall.- és közoktatásügyi miniszter a soósmezői, nagy-debreki és ünőmezői gör. kath. tanítók fizetését 600 koronára kiegészítette.

— **Telepítvények igazgatója.** Grunner Lipót kendi-lónai jószágigazgató ezen állásától megválíks a Mezőségen a kincstár által megvásárolt és adományozás útján is megszaporodott telepítvényes birtokok igazgatójának fog kineveztetni. A vármegyei mezőgazda közönség nagy szakerőt veszít benne.

— **Közgyűlés.** A deési polgári olvasókör mult vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését. A titkári jelentés, zárszámadás és költségvetés letárgyalása után a tisztújítás és a választmány megalakítása ejtetett meg. Megválasztottak: elnökké Szilágyi Albert polgármester, alelnökké Vásárhelyi Boldizsár, főjegyző Varga Márton, aljegyző Dicenty Ernő, pénztárnok Gőczy Károly, gazda Eszes Ágoston, algazda Gerece Pál, könyvtárnokká ifj. Pap Mihály. Választmányi tagokká megválasztottak: Ágai Ignác, Bándy György, Budai Elek, Müller Dániel, Farkas Sándor, Voith Gergely, Dr. Weisz Lipót, Gradovics György, Gábre János, ifj. Hegyi Mihály, Vass Imre, Szarvadi Farkas, Ilosvay Jenő, Szántó Márton, Pongrácz Antal, Zsikisán János, Bakó Mihály.

— **Ülések.** A vármegye közigazgatási erdőrendészeti bizottságának ülése folyó hó 6-án d. e. 1/211 órakor; a közigazgatási bizottsági ülés 8-án d. e. 10 órakor tartatik meg.

— **Adomány.** A Deési Hitelbank részvénytársaság, a deési önkéntes tűzoltó-egyletnek 50 koronát adományozott. Az egylet parancsnoksága e helyen mond köszönetet a nemes adományért.

pitására alapítvánnyal és halálom esetére ezennel (900) kilencszáz osztrák értékű frtot készpénzben ajándékozok oly módon, hogy ezen 900 azaz kilencszáz forintnak kamatait a mindenkor csicsó-kereszturi római catholica egyház kántora élveze s azon időközben, a mikor a kántori állás üresedésben leend, a kamatok a 900 forint tőkéhez csatoltassanak. Kívánságom egyuttal, hogy halálom esetére én a csicsó-kereszturi római catholica egyház czintermében temettessem el s a sírhely ottan, illetve ott, hol gyermekeim nyugszanak, ingyen adassék s a kántor kötelessége leend a plebános ellenőrzése mellett a sírhelyemet gondozni és a mikor szükséges felhantolni.“ Ez a kántornak jöendő javadalmazását képezi — életben levén hagyományozó urnó.⁴

Időnként harangozást s másféle mesterséget folytató fogadott kántor tanítgatott is. Fize-tése volt a sabbatharé, vagyis egy cső törökbuza, vagy tojás, mit a gyermekek hetenként — rendszeren szombaton — szoktak vinni. Tanítványainak nagyobb része a filiákban volt s ezek az ott levő rendszeren ev. ref. iskolát keresték fel. Az újabb idő óta állami iskolába járnak.⁵ Az állami iskola Csicsó-Kereszturon 1896—97. évvel nyílt meg. A millenaris iskolák közé tartozik. — Egyébiránt megjegyezzük, hogy a kiszenvedett régi iskolának van 107 frt alapja.

Ezzel végeztem Csicsó-Kereszturral is.

(Folyt. köv.)

³ Közjegyzői okirat 1886. évi április 28.

⁵ Kádár József „Szolnok-Dobokamegye nevelés- és okt. ügyének története“ 137—133. lap.

— **A vármegyei központi választmány** márcz. 9-én d. e. 10 órakor ülést tart.

— **A kendi-lónai ev. ref. templomtorony** javára február 19-én rendezett táncmulatságra a vidékről, Kolozsvárról és Szamosújvárról igen szép közönség gyűlt össze biztosítani a mulatság sikerét úgy, hogy a jelzett célra 200 korona tiszta jövedelmet eredményezett. Kedves kötelességet kívánok teljesíteni, midőn a nyilvánosság terén is köszönetemet fejezem ki azoknak, kik ez estélyi rendezése és sikeréhez fáradozásukkal — vendéglátó és másnemű áldozatukkal hozzájárulni szívesek voltak: Gróf Teleki Miksáné szíves és gazdag adományáért, Grunner Lipót, Veress Béla, Lukács Antal, Tordai Lajos, Szanadi Elek uraknak áldozat és fáradozásaikért. Ugy szintén a felülfizetőknek: u. m. Reményik Viktor 10 K., Grunner Lipót 12 K., Vajna István 4 K., Vaska Gyula 4 K., Fekete Lázár 2 K., Farkas Gyula 2 K., Bitai Béla 2 K., Bartha Pál 2 K., Simkó György 2 K., Turcsa András 2 K., Jakabházy Dániel Visa 2 K., Dr. Szabó Sándor 2 K., Tauffer Dezső 6 K., Nagy Lajos fszbiró. 4 K., Grunner, asztaltársaság 18 K., Stenka Lajos 5 K., Grunner Károly 2 K., Contrás Sándor, Ferenczi Sándor Tamás Károly, Bálint Gábor, Fekete L., Szabó Ferencz, Birla János 1—1 K. Fogadják szíves adományukért egyházam nevében is kifejezett hálás köszönetemet. K.-Lóna, 1901 febr. 22. Nagy Imre ref. lelkész.

— **A nőegylet köszönete.** A deési jótékony nőegylet által 1901. évi február hó 19-én rendezett táncmulatság bevétel volt 1070 kor. 40 fill., kiadás 226 kor. 43 fill. tiszta bevétel 843 97 fill. Felülfizetés címén szívesek voltak hozzájárulni: Báró Bornemissza Károly 20, Tüzes Karácsonné 18, Maléter Zoltán 14, Binder Adolfné, Br. Rudnyánszky József, Császár és Vásárhelyi 10-10 kor., Kustár Lajos, Dr. Weisz Lipót, Dr. Holländer Sándor, Mosóczy Sándorné 6-6 kor., Dr. Kustár Gyula, Vékonny Ferenczné, Hirsch Károly, Tüzes Karácson, Csizér Ákos 5-5 kor., Sterba Dezső, Haragai Emánuel, Löw Lajos, Klärmann Adolf, Dr. Wettstein Nőé, Bokros Andor, Brugovitz József, Dr. Wasserstrom, Vásárhelyi Boldizsárné, Pap Jenő 4-4 kor., Störfer N., Szarvady József, Szörtsey Nóra, Gr. Lázár Kálmán, Hye Jenő, Baráth Béla 3-3 kor., Ajtayné Mezei Ludmilla, Szegedi Károlyné, Stingli Zsigmondné, Ágai Adolfné, Scher Antalné, Szántó Márton, Ferenczy István, Tarsoly Zoltán, Biró Antal, Bajnóczy Endre, Boc-sánczy Ferencz, Sztachó főhadnagy, Ilosvay Jenő, Czeoz Jolán, Rehák Ágoston, Kraosinger Hugó, Rottenberg Mihály, T. Róth Pálné, Szénágy Zoltán 2-2 kor., Herskovics Natália, Holländer N. Józsefné, Zsombori Bálint, Dadai Sándor 1-1 koronával. Fogadják a szíves adakozók, úgy Kászonyi Jenőné úrnő ki az „Erzsébet“ leányárvaház javára egy 4 méter magasságu filodendrumot volt szíves értékesíteni, valamint mindazok, kik szívesek voltak tevékenységükkel az est sikeréhez hozzájárulni, az egylet nevében hálás köszönetemet. Deés, 1901. február hó 27-én. Tüzes Karácsonné, nőegyleti elnök.

— **Vásári hír.** A mult héten lefolyt helybeli országos vásár egészben magán viselte a bőjti jelleget. Bőjti hangulat mindenütt: a baromvásártéren, a belső piacon. Itt is, ott is kevés vásárló közönség, igaz, hogy eladó sem volt valami sok. Az állatvásárban talán valamivel nagyobb élénkség uralkodott, mint a kirakodó vásárban, hol a távol maradt ruhakereskedők helyén óriási tér tátongott. Az állatvásáron elkelt 222 drb. ökör, 160 drb. ökörborju, 244 drb. tehén, 191 üsző, 172 drb. sertés, 64 drb. ló és 17 drb. juh.

— **Köszönetnyilvánítás.** Vármegyei tanítóegyesületünk a mult év folyamán azon kéressel járult Szolnok-Dobokavármegye tekintetes közigazgatási bizottságához, hogy a „Tanítók Háza“ban teendő 4000 koronás alapítványunk gyarapításához egy tetszés szerinti összeggel hozzájárulni kegyeskedjék. Folyó évi február hó 2-án 292. számú kir. tanfelügyelői leiratban vettük azon örvendetes hirt, hogy a közigazgatási bizottság — a nevezett alaptól — a „Tanítók-Háza“ alapunk javára 1000 koronát, a vármegyei földrajzi kézikönyv megíratási költségeinek részbeni fedezésére 220 koronát engedélyezett. E valóban nagy és nemes adományért a vármegye közigazgatási bizottságának s főleg annak kormányzója: mélt. br. Bornemissza Károly főispán úrnak, valamint nagys. Dr. Torma Miklós alispán és Simó Béla kir. tanácsos tanfelügyelő uraknak e helyen is szívjből jövő hálás köszönetet mondunk. A szolnok-dobokavármegye tanítóegyesület nevében. Sajó-Szent-András, 1901. február hó 14-én. Peres Károly, főjegyző. Orbán Endre, tan. egyes. elnök.

— **Köszönet.** A Deési Hitelbank részvénytársaság tekintetes igazgatósága szíves volt az „Erzsébet“ leányárvaház javára 100 kor., a Deési Kereskedelmi Bank részvénytársaság tekintetes

³ Torma Mihály és Miklós leveleik 1802. évi szeptember 13-ról.

igazgatósága pedig 25 korona segélyt adományozni. Mindkét nemes czélú adományért az egyesület nevében köszönetet mond. Deés 1901 február 27-én. *Tüzes* Karácsonné, nőegyleti elnök.

— **A deési torna-vívó egyesület** elnöksége tisztelettel fölkéri mindazokat, kiknél számozott aláírási-ívek vannak, hogy ezeket az egyesület mielőbbi megalakíthatása érdekében id. jegyző *Horváth Árpád* főispáni titkárhoz küldjék be. Az egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium jóváhagyta.

— **Öngyilkosság.** Ignác Lajosné, 58 éves helybeli lakos f. év február hó 24-én felakasztotta magát s midőn férje észrevette, már meg volt halva. Gyógyíthatatlan betegsége indította arra a szerencsétlen asszonyt, hogy saját kezével vessen véget életének.

— **Köszönetnyilvánítás.** Boldogult feleségem temetése alkalmával *Budai Elek* úr vezetése alatt az iparosifjak dalegylete tiszteletből megjelenvén, szíves megjelenése és működésökért ezen az úton is hálás köszönetet mond *Ignác Lajos*.

— **Új üzlet.** *Ifj. Décsy és Szilágyi* helybeli előnyösen ismert kereskedők a *Rehák*-féle fűszerüzletet átvették és egészen ujonnan rendezték be. A szolid kereskedő-cégnek lapunk mai számához mellékelt körlevelét ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

— **Nyilvános számadás és köszönet.** A folyó év február 16-án a Hungária éttermében megtartott tűzoltóbál alkalmával 319 kor. 90 fill. bevétel volt, ebből kiadatott 144 kor. 34 fill. és 175 kor. 56 fill. maradvány az egyesület pénztárába beutaltatott. A táncestélyen felülfizettek: id. *Báró Bornemissza Károly* főispán úr ömoltósága, *Maléter Zoltán* vasutigazgató és *Tüzes Karácson* 20-20 kor; *Gálbory Sándor*, *Csiszár és Vásárhelyi*, *Deési fűrésztelep* 10-10 kor; *Demeter Béla* 8 kor; *Brugovitz József*, *Szilágyi Albert* 6-6 kor; *Frank János*, *Vásárhelyi Boldizsár*, *Dr. Weisz Lipót*, *Kovrig Albert*, *Küchbacher Ferencz*, *Izsáky Gábor*, *Gróf Kornis Viktor* 5-5 kor; *Feichter Albert*, *Simon Lajos*, *Gőcsi Károly*, *Vékony Ferencz*, özv. *Szörtsey Elekné*, ifj. *Hegyi Mihály*, *Dr. Wettenstein Noé*, *Ferenczy Endre*, *Bernát Nándor*, *Kracsinger Hugó* 4-4 kor; *Léner János*, özv. *Lisch Györgyné*, *Dr. Wasserstrom Adolf*, *Zsikisán János*, *Wolff Bogdán*, *Lefkovich Gyula*, *Rottenberg Áron*, *Polgári fuvózenekar*, *Szilágyi Gyula* 3-3 kor; *Dr. Boros Gábor*, *Nik Ferencz*, *Gaal István*, *Reisch Elek*, *Dapsy Frigyes*, *Ordentlich Adolf*, *Dr. Barbul Kelemen*, *Szabó István* őrnagy, *Józsa János*, *Papp Jenő*, *Szénási Ferencz*, *Pongrácz Antal*, *Tarsoly Zoltán*, özv. *Róth Pálné*, *Scheirich Árpád*, *Budai Elek*, *Dicenty Ernő* 2-2 kor; *Patay János* 1 kor; *Zelmannovics Lajos* 40 fill. Bernát Nándor nyomda-tulajdonos díjtalanul 100 drb. táncrendet, *Haragay János* a rendezői jelvényeket és *Pap Jenő* a biztonsági tüket bocsátották a rendezőség rendelkezésére teljesen díjtalanul. Úgy a felülfizetőknek, valamint a nemes keblű adakozóknak ez úton is hálás köszönetét fejezi ki az egyesület parancsnoksága.

— **Gyászhir.** *Bauer Lajos* vármegyei pénztári ellenőrt és családját nagy veszteség érte: fiacskája *Sándor* február 23-án jobblétre szenderült. — *Pap Tivadar* őrm. kath. aranymisés áldozár, kiérdemült csikszépvízi lelkész, a helyi őrm. kath. egyház segédpapja, arany érdemkeresztes, életének 80-dik, papságának 55-dik évében Szamosujvárt elhalt. Nyugodjanak csendesen!

Városi hírek.

— **A gymnasium kiegészítése.** A helybeli kir. áll. algymnasiumnak főgymnasiummá való fokozatos fejlesztése érdekében teendő intézkedések képeztek egyik tárgyát a képviselőtestület legutóbbi közgyűlésének. Az úgy főispán úr ömoltóságának leirata folytán került napirendre s elhatározta a közgyűlés, hogy küldöttségileg fogja felkérni a vallás- és közoktatásügyi minisztert a gymnasium fokozatos fejlesztésére. — **Jóváhagyott alapítványi oklevél.** A néhai *Kovács Sámuel* ev. ref. pap által jótékonyági és nevelési czélokra hagyományozott javakról szóló alapítványi oklevelet a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr jóváhagyási záradékkal ellátta. — **Dobolás a toronyban.** Városunk képviselőtestülete a szolnok-dobokavármegyei irodalmi, történelmi és etnografiai társulat megkeresése folytán, a helybeli ev. ref. templom tornyában régi idő óta gyakorlatban volt, de a 70-es években megszüntetett dobolásnak újabb gyakorlatbavételét határozta el. — **A szőlőragya** ellen védekező bizottság tagjaivá ez évre is *Szántó Mártont*, *Gerecze Pált* és *Tordai Sándort* választotta meg városunk képviselőtestülete. — **Gazdasági munkás közvetítők.** A vármegye alispánjának intézkedése folytán városunk képviselőtestülete a gazdasági munkás közvetítés szervezése érdekében szükségessé vált községi munkás-közvetítővé *Pogácsás József* rendőrkapitányi

irnokot, helyettesse pedig *Duzsárdi Károly* rendőrségi napidíjast rendelte ki. — **Mi történjék az ebtartási díjjal?** Deésen az 1900-ik évben befolyt 522 korona ebtartási díj, mint a múltban, közegészségügyi czélokra fog felhasználtatni. — **A deési tűzoltó egyesület** 1900. évi zárszámadását és 1901. évi költségvetését, a város által nyújtott segély felhasználása szempontjából, a képviselőtestület jóváhagyó tudomásul vette. — **Az állati hullák** szállítására szükséges kocsii beszerzését határozta el városunk képviselőtestülete, erre a városi állami állatorvos előterjesztése indította a képviselőtestületet. — **Házbérlet meghosszabbítás.** A deési kerületi betegsegélyző pénztár által Deés város közönségétől bérbe birt helyiségre vonatkozó bérleti szerződést, az eddigi kedvező feltételek mellett, a város közönsége további 3 évre meghosszabbította.

Bika-kiállítás.

Voith Gergely uramnak a szeszgyár-udvara a múlt hétfőn nagyon benépesült. Erdélyi fajtaú bikanövendékek és felserdült bika-egyenek gyűltek össze kiállításra. Megyei nagybirtokosok, kisközsédek és egyszerű földmivesek hozták be apaállataikat, melyeken arányos, szép tulajdonokat ismertek fel. A kiállítók csoportokba verődve beszéltek meg a helyzetet. Csillogó egyenruhába öltözött új állatorvosok, zsűri-férfiak és szakértő urak pápaszemmel az orrukon vagy annélkül papirlapokra firkálgatták a méreteket s közbe-közbe hevesen vitatkoztak. Hogy miről, azt csak a beavatottak tudják, mert a csipős téli szél elkapkodta a hangokat s csak egyes töredékek robbantak el a laikusok közzé, kik nem tudják, hogy milyen testállás vagy lábtartás kvalifikálja jutalomra a tudatlan, de becsületes bikafajt.

Azért épen olyan szakértő képpel néztem a tisztelt apaállatokat, mint *Szemmáry József*, bár ő filczipucot húzott a lábára, vagy *Szombatfalvy Győző*. Lehet azonban, hogy ők mégis jobban értenek a bika-tudományhoz.

A mint úgy nézegettem az 1, 2 és 3 éves sarjadékokat, ahogy szépen fel voltak állítva, egy kiváló magatartású állatot vettem észre. Hatalmas alak volt. Bizonyára dedunokája valamely híres bölénynek, melyet állítólag a vadász-társaság küldött annak idején a másvilágra, mint a Lithvániából ideszármazott utolsó maradványt.

Műértőleg közeledtem hozzá s mert egy kissé idegesnek látszott, kalapot emeltem s engesztelőleg szólottam hozzá:

— Abrakos jóreggelt kívánok! Hogy tetszik lenni?

Ugy látszik nem olvasta *Kniggét*, nem járt az udvariasság iskolájában, mert elmaradt a: Fogadj Isten! Ahelyett felemelte a fejét és bömbölt mint a haragos orkán; a mint a költő mondja: vélnéd, egy őserdő rengeti hatalmas üstökét. Aztán megvetőleg nézte a járó-kelőket. Nem tudtam megmagyarázni e közmegevetést, később rájöttem, hogy az első kitüntetést nyerte. Lám csak. Az ordó hogy kiforgatja természetéből az állatot.

Honores mutantt mores. Nem akarok rossz vicczeket faragni, mert látom, hogy protekcióban részesülnek. Alig jó világra a borju, jutalmat kap, ha csak egy kicsit derék legény.

Ha egy családapának ép testü és lelki gyermekei vannak, kutya sem veszik. Pedig azért, mert honfit vagy honleányt ad a hazának, megérdemelne egy kis megkülönböztetést a garszonembertől, ki csak a maga gondját viseli. Megérdemelne egy kis nevelési pótlékot. Vagy aztán nem igaz, a mit a nagy *Széchenyi* mondott, hogy: az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni, oly kevesen vagyunk.

Aztán nézegettem tovább az első és második éveket. Valamennyi mind jól megtermett legény. Milyen egyforma szarva van, kurta, de vastag, tősgyökerez, látszik hogy nem ökör.

Ez a kifejezés nem építően ornánsz. Pedig az ökör hasznos és jámbor házi állat. A legflegmatikusabb egyed a világon. Az ember nagyon méltánytalan, mikor azt mondja felebarátjának, hogy: Állj félre te ökör! Pedig az ökör nem áll utjában senkinek s olyan gusztussal kérődzik, hogy sok gyomorbeteg megirigyelhetné.

A kiállításra összesen 102 példányt hoztak be. Soha ennyi bikát nem láttam ilyen közbecsülésben. Ember küzdj és bizva bízzál.

A 3 évesek közt az első díjat *gr. Klebelsberg Béla* bikája nyerte el A.-Ilosvárol, 160 koronát.

Szép állat, mert nem lehet azt mondani hogy nem szép. Hatalmas fejlődése van. Az apja nem ásta el a talentumát, hanem felhasználta, hogy a marha-társadalmat felsegítse.

A másodikikat, 120 koronát, *Márton János* Magyar-Décséből. III. díjat *Szakács János* szentmargitai lakos, 60 kor. IV. díjat *Speterán Manó* szentmargitai lakos, 40 kor. A másodévesek közt I-ső díjat, 120 kor., nyert *Molnár Dénes* Baczából; II-ikat *András János* Felőrből, 90 korona; III-ikat *Hadnagy Domokos* Rettegről, 50 korona; IV-diket *Dávid Sándor* Cs.-Keresztúrról, 30 kor. Az egy évesek közül I-ső díjat, 80 kor. nyert, *Toggyerán László*, O.-Bogáta; II-ikat, 70 korona, *Moldován Elek*, A.-Oroszfalu; III-dikat, 60 kor., *Rusz Áfrim*, Sz.-Margita; IV-diket, 50 korona *Boros Mihály*, Bezdéd; V-iket, 40 korona, *Voith Gergely*, Kaczkó; VI-ikat, 30 kor., *Pura Sándor*, Alsó-Kosályról.

Ugyanezen alkalommal 34 cseléd és 2 földműves munkás kapott állami és egyleti díjat és érmet. Megemlítendőnek tartjuk még azt is, hogy a bikavásár is élénk volt. Sokan vásároltak községek számára tenyészállatokat. Időközben *Voith G. kir.* tanácsos, közigazgatási előadó, mint házigazda, villás reggelivel vendégelte meg a bizottságokat.

A délutáni órákban aztán elcsendesült minden az udvaron s annak tájékán, csak egy-egy elkésett alak húzódott el a pályaudvar felé titokzatosan, mint *Hamlet* apjának szelleme a negyedik felvonásban.

A Szamos-folyó halkan folytatta útját a gyár körül az erős jégpancél alatt. A parton egy fűzágon varju károgott: Kár, Kár! Mi kár, te bolond, bölcs madár?

A zenekedvelők estélye.

A zenekedvelők egyesülete tegnap este tartá meg III. házi hangversenyét a székház disztermében. A műsor első száma az *Egyveleg* volt, melyet a *Hugenották* című operából *Gerstmann Ödön* karmester vezetése alatt: özv. *Markovits Antalné*, *Dr. Ákontz János*, *Balassovics Ármin*, *Dr. Boros Gábor*, *Budai Elek*, *Bükhel János*, *Ditrich Ignác*, *Einöder György*, *Hussek Flórián*, *Illés István*, *Nuridsán Bogdán*, *Reisch Elek*, *Róth Simon*, *Rösner Gusztáv*, *Sterba Dezső*, *Szabó György*, *Székely János*, *Tauffer Lajos*, *Wass Ödön*, *Wolf Bogdán* és *Dr. Wachsmann Ede* urak adták elő a szokott szabattossággal.

Azután *Maholányi Zoltánné* énekelt magyar népdalokat zenekísérettel mellett. Minden dalát szépen énekelte, érzéssel és kellemes csengő hangjával, mely zenész-misék alkalmával is elragadta a közönséget. Hiszszük, hogy erős és szép reményekre jogosító tagja lesz az egyesületnek.

Mendelssohn 3. sz. vonós-négyeséből az *Andante* és *Allegrót* *Balassovics Ármin*, *Dr. Boros Gábor*, *Einöder György* és *Gerstmann Ödön* adta elő, művészi kivitellel. Ez olyan hatalmas klasszikus zenemű, melynek előadása a legnagyobb elismerésre tarthat számot. Sajnos, hogy némi zajongás miatt a darab több része elmosódott. Erre *Bükhel János* és *Illés István* lépett az emelvényre és *A két tücsök* cz. *Piccoló-kettőst* játszották, vagyis inkább füttyintették el zenekísérettel és pompás összhanggal. Végezetül egy *Nyitány* következett *Stradellából*, melyet az egyesületi zenekar felett jelzett tagjai játszottak el.

Hangverseny után táncz következett, mely farsangba is beillő kedélyhangulat mellett a reggeli órákig tartott.

A jelen volt női közönség névsora ez:

Almay Ilona, *Daniel Imréné*, *Lázár Mariska*, *Dicenty Ernőné*, *Bogdánffy nővérek*, *Dr. Gáspár Imréné*, *Dr. Kustár Gyuláné*, *Kustár Olga*, *Mosóczy Sándorné*, *Herepey Mariska*, *Wohlmann Józsefné*, *Wohlmann Margit*, *Maholányi Zoltánné*, *Maholányi Margit*, *Gálócsi Samuné*, *Sterba Dezsőné*, *Tüzes Karácsonné*, *König Károlyné*, *Dombora Andrásné*, *Dombora Ilona*, *Dr. Holländer Samuné*, *Dr. Torma Miklósné*, *Hussek Flóriánné*, *Hussek Ilona*, *Br. Rudnyánszky Józsefné*, *Bartók Józsefné*, *Bartók Ilona*, *Karácsony Endréné*, *Szilágyi Mihályné*, *Szilágyi Erzsi*, *Jónás Piroksa*, *Dr. Breán Kázmérné*, *Darkó Viktorné*, *Daday Ferenczné*.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Veress Dezső.

I—I(58)

1—3(57)

Egy jó családból való fiú tanoncznak azonnal felvétetik Zachariás József férfi- és női divat-üzletében Szamosújvárt. Értekezni lehet ugyanott.

Sz. 616/3—1900. B.

1—1(55)

Ő Felsége a király nevében!

A magyar-láposi kir. járásbíróság, mint büntető bíróság becsületsértés vétségével vádolt ifj. Bárdy Károly elleni bűnügyben a Szilvási Zoltán magánvádló által emelt vád fölött a Magyar-Láposon 1900. évi augusztus hó 1-én Kinka Gyula jegyzőkönyvvezető és Bárdy József védő részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád- és védelem meghallgatása után következőleg

í t é l t:

Szilvási Zoltán, szül. 1878 február 18-án Magyar-Láposon, ottani lakos, ev. ref., nőtlen, joghallgató, vagyontalan, az I-ső sz. élelmezési osztály tartalékosa, a btkv. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségének vádjá alól a BP. 326. §. 2. pontja alapján felmentetik.

Ifj. Bárdy Károly, szül. 1879 december 18-án Magyar-Láposon, ottani lakos, ev. ref., nőtlen, gymnasiumi tanuló, vagyontalan, bűnösnek mondatik ki a btkv. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségében, elkövetve az által, hogy 1900. évi július 22-én Szilvási Zoltánt komisz pimasznak nevezte, sőt öklével megütötte és ezért, ugy azon §. alapján az 1892. évi 27. t.-cikkben jelzett célra 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő és behajthatlanság esetén a btkv. 53. §-a alapján tizenöt napi fogházra átváltoztatandó egyszázötven korona pénzbüntetésre ítéltetik s köteleztetik a felmerülendő bűnügyi költséget, mely egyelőre behajthatatlannak mondatik ki, 15 nap alatt az 1890. évi 43. t.-cz. 9. §-ában meghatározott végrehajtás terhe mellett a kir. kincstárnak megfizetni, valamint ugyancsak 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett köteleztetik Szilvási Zoltánnak 20 korona költséget fizetni. Köteleztetik végre ifj. Bárdy Károly ezen ítéletet indokaival együtt a jogerőre emelkedéstől számított 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett, saját költségén a Deésen megjelenő Szolnok-Doboka című lapban közzétenni.

Indokok:

Szilvási Zoltán azért emelt vádat ifj. Bárdy Károly ellen, mert ez őt folyó évi július 22-én a sztojkaik fürdőben nyilvánosan szemtelen pimasznak nevezte s hozzá is ütött, de ez ütés a védelemre maga elé tartott botot érte.

Ifj. Bárdy Károly beösmerte, hogy a jelzett alkalomkor Szilvási Zoltánt komisz pimasznak nevezte és azt állította, hogy arczán meg is ütötte, de azzal védekezett, hogy előzőleg Szilvási Zoltán is sértette őt, mert róla ugy nyilatkozott, hogy olyan emberrel, mint ő, ifj. Bárdy Károly, egy asztalhoz nem ül, midőn pedig e miatt őt kérdőre vonandó, megszólitotta, neki azt válaszolta, hogy olyan emberrel semmi szava sincs, sőt midőn ez e feletti felháborodásában Szilvási Zoltánt komisz pimasznak nevezte s így a bántalmaztatását megelőzendő, ütötte meg Szilvási Zoltánt, ifj. Bárdy Károly egyuttal viszonzóvadat is emelt Szilvási Zoltán ellen becsületsértés vétsége miatt. Szilvási Zoltán tagadta, hogy ifj. Bárdy Károlyt panaszoltott kifejezésekkel illetve vagy botját reá emelte volna s azt állította, hogy botját csak védelmül tartotta maga elé, midőn ifj. Bárdy Károly felémelt öklökkel neki ment.

Ifj. Bárdy Károly a terhére rótt cselekményt beismerte, bizonyítás tárgyává csak a vi-

szonzád tétetett, ez azonban igazolást nem nyert, sőt ifj. Topán József vallomásából az tűnt ki, hogy Szilvási Zoltán távozása indokául tanu előtt csak annyit mondott, illetve olyan értelmű nyilatkozatot tett, hogy ifj. Bárdy Károly olyan magaviseletet tanusit, hogy vele egy asztalnál nem marad.

Miután ez utóbbi tanu a kifejezésre határozottan nem emlékszik, elfogadandó volt Szilvási Zoltánnak azon előadása, hogy ő tanu előtt azon nyilatkozatot tette, hogy ifj. Bárdy Károly társaságában magát feszélyezve érzi és azért vele egy asztalhoz nem ül, indokolván nyilatkozatát a tárgyaláson azzal, hogy ifj. Bárdy Károlyl már 4 év óta nem beszél.

Ily körülmények között a bíróság Szilvási Zoltán nyilatkozatában sértésre irányuló szándékot, meggyalázást nem lát, de azt sem látja igazolva, hogy támadólag vagy bántalmazási célzattal botját ifj. Bárdy Károlyra emelte volna. Az adatok alapján Szilvási Zoltán a vád alól felmentendő, ellenben ifj. Bárdy Károly a becsületsértés vétségében bűnösnek kimondandó s büntetendő volt. A büntetés kiszabásánál súlyosítóul vétetett, hogy ifj. Bárdy Károly minden jogos indok nélkül, miután közte és Szilvási Zoltán közt fennforgott haragos viszonyból könnyen és minden becsületre hátrányos vonatkozás nélkül kimagarázható Szilvási Zoltánnak tartózkodása ifj. Bárdy Károly társaságától, nyilvánosan többek előtt oly csufosan sértette, mint ifj. Topán József tanuvallomásából kitűnik, már eleve elhatározott, még mielőtt tudta volna, hogy Szilvási Zoltán nem fogja e nyilatkozatnak elfogadható és sértés szándékot nélkülöző okát adni, továbbá azon körülmény, hogy még a tárgyaláson is azt állította, mi pedig igazolást nem nyert, hogy Szilvási Zoltánt a homlokán megütötte s ekként benne a Szilvási Zoltán meggyalázására irányult szándék még most is megvan, mi pedig nagyobb mérvű rossz indulatra vall.

A költségben való marasztalás s az ítélet közzétételre való köteleztetés a bűnösség folyamánya

Magyar-Láposon, 1900 augusztus 1-én.

Véber, s. k.
kir. aljbíró.

Ezen ítélet jogerős, igazolom:

Maskán, s. k.
kezelő.

Szám 2785--1901.

HIRDETMÉNY.

Szolnok-Dobokavármegye szolgaszemélyzetének az 1901. évi egyenruházati szükségletét a folyó évben is vállalat útján óhajtom beszerezni, azért e célból ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, a kik az alább részletezett egyenruházati szükséglet szállítására vállalkozni akarnak, hogy egy koronás bélyeggel ellátott és hetven korona óvadékkal ellátott zárt ajánlatukat folyó évi márczius hó 9-ig hozzám adják be.

Szóbeli versenytárgyalás nem fog tartatni és a később beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A vállalat elnyerésére a szabó-ipart űző iparosnak előny adatik.

Általános föltételkép kijelentem azt is, hogy a vállalat tárgyát képező posztóneműek kizárólag a gácsi szövet- és posztó-gyár s illetve az általam

immár beszerzett mintákból készíthetők. Ugyanezen feltétel áll a zsinórszükségletre is.

Vállalatot elnyert iparos köteles a vállalatot 30 nap alatt kifogástalan kivitelben teljesíteni és az elkészített ruhadarabokat számba adni.

Vállalkozni kívánók úgy a szövet, mint a kiviteli mintákat Placsintár Ödön t. főjegyző irodájában hivatalos órák alatt megtekinthetik s ugyanott részletes tájékozást is nyerhetnek.

A szükséglet áll:

9 drb. köpenyegből;

2. drb. szarufazsinórzattal, vattázott, vörös szövetkelme; béléssel ellátott huszárdolmányból;

5 drb. mellényből;

4 drb. bélelt magyar nadrágból;

12 drb. vitorlavászon zubbonyból;

10 drb. vitorlavászon magyar nadrágból;

9 drb. feketére fényezett, bőrneryővel, hasonló bőr-viharszíjjal, vastag vörös zsinórral és a zsinórzathoz hasonló homlokrózsával Sz. D. M. kezdobetűkkel ellátott sapkából és

1 drb. katona nyakkötőből.

Az ajánlott árak minden egyes ruhanemre nézve külön is megjelölendők.

Deés, 1901. évi február hó 17-én.

Dr. Torma Miklós,
alispán.

BIRTOK HASZONBERBE-ADÁS. Szamosujvártól 5 kilométerre fekvő, a dengelegi és nagy-iklódi határon, egy 150 kat. holdas szántó, kaszálló és szőlőből álló jó minőségű földbirtok, a dengelegi vasúti megállóhelyhez 3—4000 lépésnyire, a községben levő igen kényelmes urllakással, gazdasági épületekkel együtt folyó évi április 11-től 6. esetleg több egymásutáni évekre bérbe-adó. Vasúti megállóhely lévén, naponta kétszer a közlekedés bármely irányban kényelmes. Értekezhetni CSÁSZÁR FERENCZ városi állatorvos tulajdonossal Deésen.

Szám 435—1901.

2—2(48)

Hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr az 1901. évi február hó 5-én kelt 2211. számú rendeletével a pulyoni áll. el. iskola épületének felépítési költségeire 10,900 korona összeget engedélyezett.

A fennit említett munkálat kivitelének biztosítása céljából az 1901. évi márczius hó 11-ik napjának d. e. 10 órájára a várm. székház kir. tanfelügyelőség helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett kir. tanfelügyelőségnek a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Deés, 1901. évi február hó 19.

Simó Béla,
kir. tanfelügyelő.

MEGHIVÓ.

A Deésen székelő **Somesana** hitel- és takarékpénztári intézet részvénytársaság

részvényes urai az intézeti alapszabályok 16. §-a értelmében meghivatnak

a XI. évi rendes közgyűlésre

a mely 1901. évi márczius hó 28-án d. e. 10 órákor fog megtartatni az intézet helyiségeiben.

Tárgyak:

1. A közgyűlés megalakulása, 2 jegyző-, 2 hitelesítő és 2 szavazatszedő kinevezése az elnök által.
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései az 1900. üzletévről.
 3. A mérleg helybenhagyása és a tiszta nyeresmény felosztása feletti határozat.
 4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvénye feletti határozat az 1900. működési év felelőssége alól.
 5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjai részére a jelenléti jegyek értékének megállapítása.
 6. 2 igazgatósági és 1 felügyelő-bizottsági tag megválasztása.
- Deésen, 1901 február hó 20-án.

1—1(54)

Az igazgatóság.

A Deésen székelő „Somesana“ hitel- és takarékpénztári intézet részvénytársaság igazgatóságának jelentése a

XI-ik rendes közgyűléshez.

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk a deési »Somesana« hitel- és takarékpénztári intézet részvénytársaságnak XI-ik üztetéről általunk készített s a felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadását Önök elé terjeszteni.

A pénzvviszonyok, épp mint az előző években, igen nehezek voltak; mindazonáltal a kamatlábat változtatlanul fentartottuk.

Az intézet kétes követeléseiből és a helybeli »Mercur« kereskedelmi részvénytársaságtól birt részvényekből szükségesnek láttunk — részben a tiszta nyeresmény terhére, részben a külön tartalék-alap terhére — a lefolyt év végével 4700 korona összeget leírásba hozni.

Mindezen nehézségek ellenére, melyekkel küzdenünk kellett és a terjesztett tendenciózus rágalmak dacára, képesek voltunk egy 25684 korona 56 fillér tiszta nyereséget elérni, a mi teljesen kielégítő eredmény. Az 1900. üzletév összes forgalma 12,060.261 korona 19 fillér.

Az 1900. év zármerlege:

Az aktívák (vagyon) összege teszen	K.	1280648-05
A passívák (teher)		1254963-49
Tiszta nyereség	K.	25684-56

A tiszta nyereség felosztására vonatkozólag a következő javaslatot terjesztjük elő:

1. Adassék 5% a részvényeseknek, mint osztalék, a 200.000 kor. társasági alaptőke után az alapszab. értelm. K. 10000—
2. 25% a tartalékalapnak » » » » 3921-14
3. 10% jutalék az igazgatóságnak » » » » 1568-45
4. 4% » a f. bizottságnak » » » » 627-38
5. 2% » a vezérigazgatónak » » » » 313-69
6. 2% » a tisztviselőknek » » » » 313-69
7. 5% a nyugdíjalapnak » » » » 784-23
8. 12% jótékonycélokra » » » » 1882-14

A fennmaradt 6273 korona 84 fill. összegből pedig adassék:

9. 3% a részvényeseknek felülosztalék gyanánt a 200000 kor. társasági alaptőke után K. 6000—
10. Jutalom Sandean Gergely gyakornoknak » 100—
11. Segély Sándor Sándor intézeti szolgának » 40—
12. A fennmaradó » 133-84

pedig adassék a külön tartalék-alapnak. Összesen . . . K. 25684-56

Egyttal javasoljuk, hogy a 8-ik pont alatti jótékonycélokra szánt 1882 korona 14 fillérnyi összeg adassék hozzá a »Jótékonycélu-alaphoz« és ezen összeg felosztásával az igazgatóság bizassék meg. Továbbá tudomásukra hozzuk, hogy az igazgatóság a karácsonyi ünnepek alkalmával a »Jótékonycélu-alapból« a helybeli főgymnasium 21 román tanulójának 6-6 összesen 126 korona összegű segélyt utalványozott, a minek jóváhagyását kérjük.

Ha ezen javaslatokat elfogadják, az 1900. évi osztalék 8%-ban fog megállapítani, illetőleg az 1900. évi szelvény 16 koronával fog beváltatni; és az intézet tartalék-alapja K. 80,195-24, a külön tartalék-alap K. 513-26, a nyugdíj-alap K. 29,866-95, és a jótékonycélu-alap K. 5848-84 lesz; ennélfogva az összes intézeti alapok 116,424 korona 29 fillért fognak kitenni.

A megvitatandó tárgyak sorozatában a közgyűlés az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok jelenléti jegyei értékét is fogja megállapítani.

Továbbá választani fog a közgyűlés 2 tagot az igazgatóságba és egy tagot a felügyelő bizottságba. És pedig az igazgatóságban Dr. Vajda Sándor úr helye fog választás útján betöltetni, a ki az elhalt Vajda Dénes úr helyébe ideiglenesen lett az igazgatóság által megválasztva és Dr. Kerekes János úr helye, a ki a mult évben Welle János úr helyébe volt megválasztva, ez pedig Illés Victor úr helyébe. Ezen állásoknak új választással való betöltését az a körülmény indokolja, hogy az 1896-ban megválasztott igazgatósági tagok közül Vajda Dénes és Illés Victor urak, illetve Welle János úr választás, illetőleg sorshuzás alá még nem estek. A felügyelő-bizottságba a lemondott Popu Máté úr helyébe fog egy tag választatni.

Kérjük tehát, hogy a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése után méltóztassanak:

- a) helyben hagyni az 1900. év december hó 31-ével lezárt mérleget;
- b) elfogadni a tiszta nyeresmény felosztására vonatkozó javaslatunkat;
- c) megadni az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak az 1900. évről a felmentvényt;
- d) a meghívóban foglalt tárgysorozatot megvitatni.

Deésen, 1901. évi február hó 20-án.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Alólírott felügyelő bizottság jelentést téve a t. közgyűlésnek az ügyek menetéről, tudomására hozzuk, hogy az 1900. év folyamán négyszer jelentünk meg az intézet helyiségében, megvizsgálván a pénztárt, az okmányokat, úgy szintén az összes könyvvvezetési fő- és segédkönyveket, a melyeket példás rendben találtunk.

Megvizsgálván különösen a mérleg-, veszteség- és nyereség-számlákat, a melyek az év végével zárattak le, azt állapítottuk meg, hogy azok helyesek és hogy mindenben megfelelnek úgy a kereskedelmi törvény 195. §-ának, valamint a társaság alapszabályainak is.

Mivel mi is hozzájárulunk az igazgatóság indítványához, bátorkodunk felkérni tehát a tisztelt közgyűlést:

- a) sziveskedjék az igazgatóság indítványát elfogadni;
- b) az 1900. működési évről mérleget helyben hagyni;
- c) adassék 1900. évről az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak felmentvény.

Deés, 1901 február hó 20-án.

A felügyelő-bizottság.

Mérleg-számla.

(Lezárva 1900. december 31-ikével.)

Vagyon.

Teher.

Péztárkészlet	26393	81	Társasági alaptőke	200000	—
Leszámitolt váltók	1003074	84	Tartalék-alapok	76633	52
Jelzálog-kölcsönök	152373	—	Nyugdíj-alap	29082	72
Kezesített kötvénykölcsönök	17002	—	Jótékonycélu alap	3966	70
Értékpapírok	12498	—	Betétek		
Ingatlanok	18577	98	Visszleszámitolás		
Folyó-számla	21370	84	Folyó-számla		
Visszatérítendő költségek	809	71	Különböző hitelezők számlája		
Előlegezett visszleszámitolási kamatok	4494	11	Előre vett kamatok 1901-re		
Különböző adósok számlája	24053	76	Tiszta nyereség		
	1280648	05		1280648	05

Nyereség- és veszteség-számla.

Kiadások.

Bevételek.

Kamatok:				Kamatok:			
tartalék-alapnak	2933	60		leszámitolt váltóktól	77234	33	
nyugdíj-alapnak	1646	16		jelzálog kölcsönöktől	10048	03	
betétek után	30014	41		kötvény	1187	86	
visszleszámitolás után	30316	79	64910 96	késed. kamatok és jutalék száml. folyó számlától és értékpapiroktól	28469	40	
					3002	82	
Költségek:							
irodai, postabér és házbér	5968	60					
tiszti fizetés, szálláspénz, jelenl. jegy	11701	82	17670 42				
Adó:							
állami és községi	7711	08					
betétek után és bélyegilletékek	3965	42	11676 50				
Tiszta nyereség			25684 56				
			119942 44				119942 44

Deés, 1900 december hó 31.

Dr. Mihali Tivadar, s. k.
vezérigazgató.

Pintea Ágoston, s. k.
könyvvezető.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Puscaria G., s. k.
elnök.

Herman T., s. k.
alelnök.

Dr. T. Mihali s. k.

G. Gradovics s. k.

Dr. V. Ramonczi s. k.

Dr. Kerekes s. k.

Dr. C. Barbul s. k.

Dr. A. Vajda s. k.

A fentebbi számlák megvizsgáltatván, azok mindenben rendben lévőknek és helyesnek találtattak. — Deésen, 1901 február hó 20-án.

A F E L Ü G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G:

Dr. G. Tripon s. k.

Cosma s. k.

I. Lissai s. k.